

บทความวิจัย

แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครนายก

THE GUIDELINE FOR ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATOR IN NAKHON NAYOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

พัชญ์พิชา จันทา* และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปทุมธานี ประเทศไทย

Patpicha Chanta* and Pimolpun Phetsombat
Department of Educational Administration, Faculty of Industrial Education, Rajamangala University
of Technology Thanyaburi, Bangkok, Thailand

*Email: patpicha _c@mail.rmutt.ac.th

Received: 2021-02-16

Revised: 2021-03-16

Accepted: 2021-03-19

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม และผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (5) ด้านการ

พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (6) ด้านการนิเทศการศึกษา และ (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ABSTRACT

The objectives of the research are aimed to 1) study the current and desirable condition affecting to academic administration of school administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office and 2) study the guideline for the academic administration of school administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office. The research sample was 306 government teachers in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office by using Cluster Random Sampling. All essential data required for this research have been assisted by eight school directors who have taken this position over five years. The research instruments were questionnaires and interviews. The statistic used for data analysis includes frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI modified, and analytical data analysis.

The results showed that.

1) The overview of the academic administration of school administrators has been in the high state. The desirable condition was in the most satisfying stage.

2) The Guideline for Academic Administration of School Administrator was (1) A school curriculum development which was analyzed and working parallelly and accordingly with the Basic Education Core Curriculum and School Curriculum. (2) In the term of learning process development. (3) In the term of the assessment process. (4) In the term of research for developing the quality of education system. (5) In the term of development and usage information technology (IT) for education. (6) In the term of educational supervision. And (7) In the term of development of internal quality assurance and educational standard.

Keyword: The Academic Administration of School, Administrators, Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

บทนำ

สถานศึกษาโดยมีกรอบภารกิจในการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ การบริหาร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป สำหรับสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและขอบข่ายงานเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียน ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการศึกษา ทั้งด้านการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา ผู้บริหารสถาน ศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการมากที่สุด ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม และ ติดตามการทำงานของครูเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องทำการบริหารอย่างเป็นขั้นตอน และจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ต่อเนื่องเป็นระบบ ซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารเป็นเครื่องมือในการที่จะช่วยให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

ถึงแม้ว่างานวิชาการมีความสำคัญมากกว่างานใดในสถานศึกษา แต่ยังคงพบปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่า ดังที่ผลการนิเทศโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก พบว่า ผลการทดสอบโอเน็ตของผู้เรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ได้คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 36.21 ซึ่งต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 (-5.28) ส่วนผลการทดสอบ โอเน็ตของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 ได้คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 32.35 ซึ่งต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 (-0.85) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่างานวิชาการต้องได้รับการพัฒนากว่าเดิมทั้งระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น

เราควรทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการ และแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาที่มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำให้สูงขึ้น แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาทางการบริหารงานวิชาการอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ขอบข่ายงานวิชาการ 7 ด้าน กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา นครนายก จำนวน 306 คน กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูลในและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา นครนายก จำนวน 8 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จากการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

กำหนดขนาดตัวอย่างจากตาราง (Krejcie & Morgan, 1970) เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 8 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และอายุราชการ ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Phetsombat, 2018) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประเด็นการสัมภาษณ์ นำมาจากข้อมูลที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ ข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุราชการส่วนใหญ่ 10-14 ปี และสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการ

วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถาน ศึกษาและด้านการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาเป็นลำดับแรก และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนิน การเทียบโอนผลการเรียน เป็นลำดับสุดท้าย

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประกอบด้วย

2.1 แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.2 แนวทางการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3 แนวทางการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้

2.4 แนวทางการนิเทศการศึกษา

2.5 แนวทางการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2.6 แนวทาง การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา

อภิปรายผล

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครนายกมีประเด็นสำคัญสามารถ นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการผู้บริหาร สถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถาน ศึกษาจะต้อง รับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครู เพื่อให้ การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความ สำคัญอย่างยิ่งต่อ ผู้เรียน ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการศึกษา ทั้งกระบวนการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐาน การ ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Suntorn, 2017) พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 แนวทางการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก พบว่า (1) แนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ในการทำวิจัยใน ชั้นเรียนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ตามระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียน มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของผู้เรียน มีพื้นที่ ให้เผยแพร่งานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาครูและนักเรียน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ นำผลวิจัยมาใช้บริหาร

จัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอน ปรากฏผลงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมประกวดแข่งขันบนเวทีระดับชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นวิธีการศึกษาที่เป็นไปอย่างเป็นขั้นตอน ผู้ทำการวิจัยต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า รวมถึงศาสตร์ด้านภาษาและสถิติในการวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา กระบวนการวิจัยที่มีความละเอียดอ่อนทำให้ครูรู้สึกยุ่งยากและไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร จึงควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยด้วยวิธี การหลากหลาย เช่น การจัดอบรม ตลอดจนการเสริมแรงทางบวกด้วยการใช้ผลงานวิจัยประกอบการพิจารณาความดีความชอบการยกย่องเชิดชูให้เป็นแบบอย่างสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Seehawong, 2015) เสนอว่า ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูต้องให้ความร่วมมือในการวิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยและสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Siripin, 2015) เสนอว่า ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครูในเรื่องของงานวิจัย (2) แนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ควรส่งเสริม สนับสนุนอบรมการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครู ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ตามหลัก สูตรสถานศึกษาและสภาพ

ผู้เรียนรายบุคคล พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้ครูนำผลการประเมินการใช้สื่อเทคโนโลยีมาพัฒนาการเรียนการสอนครั้งต่อไปปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์อันเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดทำงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการ ศึกษา มีมากมายหลายรูปแบบ ควรสนับสนุนให้ครูแสวงหา ค้นคว้า หรือสร้างสรรค์สื่อให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนทั้งด้านเนื้อหาวิชาและธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ครูแนะนำเทคนิควิธีการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต เช่น แนะนำแหล่งข้อมูล เว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ การใช้คำสำคัญค้นคว้าเรื่องที่ต้องการศึกษา เป็นต้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับผลงานวิจัย (Patapee, 2016) เสนอว่า ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชนองค์กรอื่นในการผลิต จัดหาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ รวมถึงส่งเสริมให้ครูเห็นความ สำคัญในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา สนับสนุนให้ครูผลิตพัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้วยตนเอง และสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Suwaluck, 2016) เสนอว่า ควรจัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาห้องสมุดของสถาน ศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถาน ศึกษาและชุมชน สถานศึกษา

มีการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (3) แนวทางการพัฒนาระบบการเรียนรู้ คือ ควรระบุโครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงตามศักยภาพของสถานศึกษา ติดตามดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการระบบการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระที่ทำการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ขยายผลต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถสร้าง นำเสนอผลงาน โดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาห้องปฏิบัติการและส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง สร้างกำลังใจให้ครูและผู้เรียนที่ใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง โดยเฉพาะทางสื่อออนไลน์ซึ่งมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนอาจปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการบรรยายเป็นรูปแบบเกม คลิปวิดีโอสาธิต การทดลอง การค้นคว้าหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์ทันทีที่มีประเด็นสงสัยในห้องเรียน และทดสอบออนไลน์ ซึ่งทำให้กระบวนการเรียนรู้มีความน่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับผลงาน วิจัย (Seeksoda, 2015) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ขวัญกำลังใจและ

ยกย่องชมเชยครูที่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนการสอน ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรเพิ่มการให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ครู และสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Bindusmita, 2017) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถม ศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เสนอว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีการสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริม สร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ (4) แนวทางการนิเทศการศึกษา คือ ควรกำหนดปฏิทินและหลักเกณฑ์การนิเทศให้ชัดเจน ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา มีระบบพี่เลี้ยง มีวิธีการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลาย นำคณะครูศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และสถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามระบบและกระบวนการ ติดตาม ประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศของสถาน ศึกษา สรุปและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการนิเทศร่วมกันมีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศแล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการติดตาม

กระบวนการเรียนการสอนในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่สอนจริง ดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ควรให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Promwangkhwa, 2015) เสนอว่า ผู้บริหารควรมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน มีการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน ในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูให้ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา และมีประสิทธิผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษา ในสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Fuengsila, 2015) เสนอว่า สถานศึกษาควรจัดทำแผนการนิเทศ กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน มีเอกสารประกอบการนิเทศและปฏิทินการนิเทศ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ควรมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่ (5) แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ ควรมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ศึกษา มาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่ และความต้องการของชุมชน ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา วางแผน และดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้วนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับ

ของผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบการวางแผนการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงาน ที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างเข้มแข็งและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำ รายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษา มาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาในสถาน ศึกษา อย่างรอบด้าน มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนแสดงให้เห็น ถึงการพัฒนาสถาน ศึกษา ผู้บริหารควรวิเคราะห์ จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อกำหนดแผนการ ดำเนินงาน ด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา สถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทและทรัพยากรของ สถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัย (Seehawong, 2015) เสนอว่า ควรสร้างความตระหนักแก่ครู จัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจเห็นความ สำคัญ และความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา และจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนา คุณภาพการ ศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้อง กับผลงานวิจัย (Souyakkao, 2018) เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ ควรกำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ภายในอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

(6) แนวทาง การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา คือ ควรมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะทำงาน ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ร่วมทำการ วิเคราะห์สภาพสถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตร สถานศึกษาที่มีอยู่ว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและ สังคมหรือไม่ ควรเพิ่ม เติมหรือปรับลดสาระเนื้อหา หรือรายวิชาใด พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนด ขอบข่ายและหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อกำหนด โครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้น ให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา และศิลป วัฒนธรรมของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาและ หน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการ เรียนรู้ และราย ละเอียดต่าง ๆ ทำให้สถานศึกษา ต้องจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้น หรือจัดกระทำหลักสูตรสถาน ศึกษาขั้นใหม่ อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น ปัจจุบัน พิจารณาคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการ เรียนรู้ว่าจะควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือ รายวิชาใด ตลอดจนการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถาน ศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัย (Charong, 2017) เสนอว่า ควรดำเนิน การจัดให้มี

วิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับผลงาน วิจัย (Bindusmita, 2017) เสนอว่า สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (7) แนวทางการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน คือ ควรจัดทำระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้งานวัดผล มีฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น และปรับปรุง รายงานผลการเรียนเป็นปัจจุบัน ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้อง และครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และ เขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของ ผู้เรียนที่เรียนรู้จากสถาน ศึกษา ทั้งนี้การเทียบโอน ผลการเรียนให้ดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน แรกหรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวน หน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม จากการพิจารณาของคณะ กรรมการ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะการวัดผลประเมินผลมีความสำคัญมาก เพราะเป็นข้อมูลที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนควรเป็นไปอย่าง เป็นระบบ มีการทดสอบความรู้ความสามารถของ ผู้เรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินแล้วสรุป เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และยังสามารถนำผล

ที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัย (Namtavee, 2013) เสนอว่า ควรมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบชัดเจน ตามสภาพจริงและเป็นระบบ และมีการวัดผล ทั้งความรู้ ทักษะพฤติกรรม และมีการพัฒนา ปรับปรุง โดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในรูปแบบ การทดสอบให้หลากหลาย เน้นการวัดผลเพื่อนำมา พัฒนาระบบการเรียนรู้นี้มากกว่าการตัดสินใจ และสอดคล้องกับผลงานวิจัย (Suntorn, 2017) เสนอว่า ผู้บริหารและครูร่วมสร้างระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนร่วมรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน ร่วมวัดและประเมินผล การเรียนของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมประเมินผลการสอน และร่วมนำผลการประเมินการเรียนการสอนไปปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติแนวทางการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้ 1.1 ด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพ สถานศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีอยู่ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้นี้ มีการระบุ โครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต และพัฒนา สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ให้ครู สามารถพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยืดหยุ่นตาม ความสนใจ และความถนัด ตรงตามจุดประสงค์และ เนื้อหาสาระ 1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และ

ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ครูต้องประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง ทั้งด้านความรู้และความคิด ด้านการแสดงออกและ กระบวนการปฏิบัติ และการประเมินแฟ้มผลงาน 1.4 ด้านการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูใช้กระบวนการ วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทำการวิจัยใน เรื่องที่สนใจหรือต้องการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้นี้ พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูป การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ วิจัยเป็นสำคัญ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู 1.5 ด้านการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการติดตามการใช้ และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ครู นำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา มีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาของแต่ละโครงการ เพื่อนำมา กำหนดจุดพัฒนาแต่ละโครงการ วางแผนและ กำหนดทางเลือกพัฒนาแต่ละโครงการ วิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ สรุป รายงานและเผยแพร่ผลงาน และการพัฒนางานนิเทศภายในต่อไป 1.7 ด้านการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ควรวิเคราะห์สภาพ ของสถานศึกษา แล้วนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี จัดระบบการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมิน คุณภาพภายนอก จัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกัน คุณภาพการศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้ง ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
ต่อไปคือ ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ของผู้บริหารสถาน ศึกษาสังกัดอื่น หรือศึกษาปัจจัย ประถมศึกษานครนายก

REFERENCES

- Bindusmita, P. (2017). **Academic Administration Performance of the Primary School Administrators in Pathum Thani Province**. Master of Educational Administration, Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, (In Thai)
- Charong, M. (2017). **The Academic Administration of School Administrators as Perceived by Teachers in Taling-Chan Network Center under Yala Primary Educational Service Area Office 2**. Master of Education Field in Educational Administration Graduate School Yala Rajabhat University, (In Thai)
- Fuengsila, K. (2015). **Academic Administration of Watprongmadua School**. Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University, (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Namtavee, K. (2013). **Academic Administration of Primary Schools Administrators in Chomtong District Under Bangkok Metropolitan**. Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Dhonburi Rajabhat University, (In Thai)
- Patapee, P. (2016). **Problem and Guided Development for Academic Affairs of Primary Schools in Sriracha Cluster Under The Chonburi Primary Educational Service Area Office 3**. Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Burapha University, (In Thai)
- Phetsombat, P. (2018). **Educational administration research**. (1st Edition). Bangkok: Tripple Education Co.Ltd.
- Promwangkhwa, R. (2015). **Relationship Between Academic Affairs Administration and Students' Quality in Schools Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3**. Master of Education (Educational Administration)

Department of Educational Administration Graduate School, Kanchanaburi Rajabhat University, (In Thai)

Seeksoda, T. (2015). **Problems and Guideline for Academic Affairs Administrative Development for of Benchamarachutit Chanthaburi School of The Secondary Educational Service Area Office.** Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Burapha University, (In Thai)

Seehawong, R. (2015). **Problems and Guides Solution on Academic Affairs Administration of Primary School in Wangsomboon Cluster Under Sakaeo Primary Educational Service Area.** Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Burapha University, (In Thai)

Siripin, H. (2015). **The Guideline for Academic Affairs Administration Development of Bankrathumlom (Nakhon Rat Pasit) School.** Master of Education Program in Educational Administration Department of Educational Administration Graduate School Silpakorn University, (In Thai)

Souyakao, K. (2018). **Academic Affairs Administration of Rachineeburana School Secondary Education Service Area Office 9.** Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University, (In Thai)

Suntorn, P. (2017). **Participative Academic Management in Basic Education Institutions Under the Secondary Education Service Area Office 4.** Master of Education Department of Education Management College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University, (In Thai)

Suwaluck, S. (2016). **Problems and Guideline Development of Academic Affairs Administration of School in Hauyrang Cluster Under the Trat Primary Educational Service Area. Office.** Master of Education (Educational Administration) Department of Educational Administration Graduate School, Burapha University, (In Thai)